

30.10.2024

חוזר לקוחות 427

א.ג.ב,

הנדון: היערכות לקראת תום שנת המס 2024

עצמאי (לרבות גמלאי שמקבל פנסיה/קצבה) - עמית מוטב

- פרמיה לניכוי בשיעור 11% מהכנסה חייבת עד 9,700 ₪ לחודש (רובד ראשון).
- פרמיה לניכוי בשיעור 11% מהכנסה חייבת נוספת עד 9,700 ₪ לחודש (רובד שני).
- פרמיה לזיכוי ממס בשיעור 5% מהכנסה חייבת עד 19,400 ₪ לחודש (5.5% אם קיימת הכנסה חייבת מעסק/משלח-יד ולא קיימת זכאות להוצאה בשל רכישת ביטוח מפני אבדן כושר עבודה).

הערה: כדי ליהנות מניכוי בגין הרובד השני יש להפקיד תחילה לפחות 16% מהשכר הממוצע במשק (12,536) כדי להיחשב לעמית מוטב. יודגש כי הטבת המס בגין הרובד השני לא תינתן בגין הסכומים שהפכו את העמית לעמית מוטב. דהיינו, יש צורך להפקיד סכום חודשי נוסף בסך $(12,536 - 9,700) * 16\%$ שבגינו לא יינתנו הטבות מס.

עצמאי (לרבות גמלאי שמקבל פנסיה/קצבה) - אינו עמית מוטב

- פרמיה לניכוי בשיעור 11% + פרמיה לזיכוי ממס בשיעור 5% מהכנסה חייבת עד 13,700 ₪ לחודש.

שכיר - עמית מוטב (הנחה - העמית הנו מוטב בשל ההפקדות כשכיר)

- פרמיה לניכוי בשיעור 11% ממשכורת לא מבוטחת עד 9,700 ₪ לחודש בניכוי משכורת מבוטחת (רובד ראשון).
- פרמיה לניכוי בשיעור 11% ממשכורת לא מבוטחת נוספת בגובה הפרש בין סך המשכורת עד 24,250 ₪ לחודש לבין הגובה מבין המשכורת המבוטחת/9,700 ₪ לחודש אך לא יותר מ-9,700 ₪ לחודש (רובד שני).
- פרמיה לזיכוי ממס בשיעור 5% ממשכורת לא מבוטחת עד משכורת בסך 19,400 ₪ לחודש בניכוי הנמוך מבין המשכורת המבוטחת/9,700 ₪ לחודש.

עצמאי + שכיר

כדי לפשט את החישוב יש להתייחס להכנסה כעצמאי (כגון מעסק/משלח-יד) כאל הכנסה ממשכורת לא מבוטחת שהרי ההכנסה כעצמאי אינה מבוטחת על-ידי מעסיק כלשהו. בצורת חישוב זו ניתן לקבל עמית שהוא לכאורה רק שכיר שיש לו משכורת מבוטחת ומשכורת לא מבוטחת ולפעול לפי כל הכללים שתוארו לעיל.

קרנות השתלמות

עצמאי

הניכוי ניתן ליחיד בעל הכנסה מעסק/משלח-יד בלבד.
הניכוי הנו בשיעור 4.5% מההכנסה הקובעת.
הכנסה קובעת – הכנסה חייבת מעסק/משלח-יד עד 293,397 ₪ לשנה.
תקרת הפקדה מוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס
20,520 ₪ לשנה ללא קשר לגובה ההכנסה החייבת של היחיד מעסק/משלח-יד.

שכיר

השכר המרבי ללא חיוב במס במועד ההפקדה – 15,712 ₪ לחודש.
חלק המעסיק – 7.5%.
חלק העובד – לפחות 1/3 מהמעסיק אך אין מניעה מעבר לכך (מקובל 2.5%).
תקרת הפקדה מוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס
חלק המעסיק – 7.5%.
חלק העובד – 2.5%.
השכר המרבי – 15,712 ₪ לחודש.

עצמאי + שכיר

הניכוי הנו בשיעור 4.5% מסכום התקרה.
סכום התקרה – הנמוך מבין:

- הכנסה חייבת מעסק/משלח-יד עד 293,397 ₪ לשנה.
- 293,397 ₪ לשנה בניכוי המשכורת השנתית שבשלה הופקדו סכומים בקרן השתלמות לשכירים על-ידי העובד ומעסיקו (עד לתקרת משכורת שנתית שהפקדת המעסיק בגינה פטורה ממס - 188,544 ₪).

תקרת הפקדה מוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס
צירוף התקרות של עצמאי ושכיר גם יחד.

אבדן כושר עבודה

- ההוצאה המותרת בניכוי בגין רכישת ביטוח אבדן כושר עבודה לא תעלה על פרמיה מרבית בשיעור 3.5% מהכנסה חייבת עד 2.5 פעמים השכר הממוצע במשק (1,097 ₪ לחודש).
- יודגש כי פרמיה זו הנה בנוסף לפרמיה בשיעור 16% מהכנסה חייבת עד 19,400 ₪ לחודש אותה יכול עצמאי להפקיד בקופות גמל לקצבה וליהנות מהטבות מס.
- הסכום המרבי אותו רשאי המעסיק להפקיד למרכיב התגמולים ולאבדן כושר עבודה גם יחד מבלי שהעובד יחויב במס במועד ההפקדה הנו 7.5% משכר עד 2.5 פעמים השכר הממוצע במשק (2,351 ₪ לחודש).

ניכוי הוצאות סוציאליות

תשלומים סוציאליים המתייחסים למשכורת דצמבר יותרו בניכוי בשנת המס ובלבד שיועברו לקופת הגמל של העובד עד לסוף חודש ינואר של שנת המס העוקבת.

משכך כדי שההפרשות הסוציאליות בגין משכורת דצמבר יותרו בניכוי בשנת המס הנוכחית (2024) יש לוודא שהפרשות אלה יועברו לקופת הגמל של העובד עד לסוף חודש ינואר של שנת המס העוקבת (2025).

בעלי שליטה

1. ההוצאה המותרת בניכוי לחברה בגין הפקדה למרכיב הפיצויים:
 - 1.1. הפקדה בשיעור 8.33% משכר עד 13,750 ₪ לחודש (1,146 ₪ לחודש).
 - 1.2. הפקדה נוספת בשיעור 8.33% משכר העולה על 13,750 ₪ עד 41,500 ₪ לחודש **אינה חייבת במס בידי בעל השליטה אך לא תותר בניכוי כהוצאה לחברה.**
 - 1.3. הפקדה נוספת בשיעור 8.33% משכר העולה על 41,500 ₪ לחודש **חייבת במס בידי בעל השליטה** כשכר עבודה כבר במועד ההפקדה. משכך, בכל מקרה של הפקדה העולה על התקרה האמורה **הגוררת חיוב במס בידי בעל השליטה ההוצאה תותר בניכוי לחברה.**
2. ההוצאה המותרת בניכוי לחברה בגין הפקדה בקרן השתלמות:
 - 2.1. הפקדה בשיעור 4.5% משכר עד 15,712 ₪ לחודש (707 ₪ לחודש).
 - 2.2. הפקדה נוספת בשיעור 3% משכר עד 15,712 ₪ לחודש (471 ₪ לחודש) **אינה חייבת במס בידי בעל השליטה אך אינה מותרת לחברה בניכוי כהוצאה.**
 - 2.3. הפקדה נוספת בשיעור 7.5% משכר העולה על 15,712 ₪ לחודש **חייבת במס בידי בעל השליטה** כשכר עבודה כבר במועד ההפקדה. משכך, בכל מקרה של הפקדה העולה על התקרה האמורה **הגוררת חיוב במס בידי בעל השליטה ההוצאה תותר בניכוי לחברה.**
3. ההוצאה המותרת בניכוי לחברה בגין הפקדה למרכיב התגמולים:
 - 3.1. לא מוטלת מגבלה להוצאה זו ומשכך ההוצאה המותרת בניכוי לחברה בגין בעל שליטה תהא כמו כל שכיר אחר שאינו בעל שליטה.
 - 3.2. החברה יכולה להפקיד עד 7.5% משכר עד 2.5 פעמים השכר הממוצע במשך (2,351 ₪ לחודש) מבלי שבעל השליטה יחויב במס במועד ההפקדה ומנגד רשאית לדרוש את הסכום שהופקד כהוצאה מותרת בניכוי.
 - 3.3. יובהר כי ההפקדה בשיעור 7.5% כוללת גם את הסכום ששימש את החברה לצורך רכישת ביטוח מפני אבדן כושר עבודה.
4. ההוצאה המותרת בניכוי לחברה בשל קצבה שתשולם לבעל שליטה לאחר פרישתו מהחברה או לקרבו (לאחר פטירתו) מוגבלת לקצבה בגובה משכורתו הממוצעת בכל תקופת העבודה X 1.5% X הוותק.

פוליסות פרט

1. סעיף 125ד(ג) לפקודה קובע כי אם יחיד או בן-זוגו הגיעו לגיל פרישת חובה (67) וביום 01.01.2003 מלאו לאחד מהם 55 הם זכאים לפטור ממס לריבית בגובה 15,000 ₪ לשנה.
2. אם גם היחיד וגם בן-זוגו הגיעו לגיל פרישת חובה וביום 01.01.2003 מלאו לשניהם לפחות 55 הם זכאים לפטור ממס לריבית בגובה 18,360 ₪ לשנה.
3. ככל הידוע לי עמדת רשות המסים הנה שהטבות מס אלה יוענקו גם לילידי 1948.
4. לעניין דיני המס פוליסת פרט נחשבת לתוכנית חיסכון והרווחים הנצברים בה נחשבים להכנסה מריבית ולפיכך הם זכאים לפטור ממס האמור לעיל. בשל העובדה שחבות המס על רווחים בפוליסת פרט מתגבשת רק במועד המשיכה קיים חשש שלא כל הפטור ממס המגיע לפי חוק ינוצל כהלכה מכיוון שבמועד המשיכה יש לשלם מס על סך הרווחים שנצברו בפוליסה ממועד הפקתה ועד למועד משיכתה ואילו הפטור ממס שניתן מתייחס לשנה אחת בלבד היא שנת המשיכה.
5. לאור האמור לעיל יש לשקול "משיכה רעיונית" של הפוליסה בסוף שנת המס 2024 והפקדתה מחדש כדי לייצר הכנסה מריבית בשנת המס 2024 שתהא זכאית לפטור ממס האמור לעיל (מומלץ לבחון סוגיה זו מול חברת הביטוח). משיכה כאמור מתבצעת לאחר הגשת בקשה מיוחדת לחברת הביטוח כאשר חברת הביטוח מבצעת פעולת משיכה רישומית ומנכה מהחיסכון הצבור את המס בגין הרווחים שנצברו בפוליסה באותה שנה. יתרת החיסכון ממשיכה להתנהל באותו מסלול השקעה בו הייתה לפני בקשת המשיכה הרעיונית והיא נקייה ממס שהרי כל המסים נוכו והועברו לרשות המסים.
6. כדי ליהנות מהטבת מס זו על הנישום להגיש דו"ח שנתי לפקיד השומה כדי לקבל את החזר המס שנוכה עד לתקרה הקבועה בחוק. לצורך כך יש לקבל מחברת הביטוח אישור על הרווחים "שנמשכו" מפוליסת הפרט בשנת המס 2024 וכן מהו המס שנוכה בגינם (בדומה לטופס 867 המופק ללקוחות הבנקים).

הפקדה לפיצויים

1. השכר המרבי להפקדה ללא חיוב במס במועד ההפקדה – 41,500 ₪ לחודש.
2. תקרת ההפקדה הפטורה ממס – 8.33% * הנמוך מבין שכר העובד לבין 41,500 ₪ לחודש.
3. בכל מקרה בו היתה חריגה מהתקרה הפטורה ממס והעובד חויב במס במועד ההפקדה על המעסיק לצרף נספח לטופס 161 המפרט את הסכומים שהופקדו ושחויבו במס במועד ההפקדה, על בסיס חודשי, החל מינואר 2017.
4. **מניסיוני, לטופס 161 החדש אין צורך לצרף נספח זה כי כל הנתונים מופיעים בסעיף א.10.**
5. פיצויים שחויבו במס בשל חריגה מהתקרה הפטורה ממס ניתנים למשיכה בפטור ממס כבר במועד הפרישה מהמעסיק (בניכוי מס בשיעור 15% על הרווח הנומינאלי שנצבר בגינם). לחילופין, פיצויים אלה מניבים קצבה מוכרת הפטורה ממס ללא תקרה.
6. ככלל, משיכת הפיצויים שחויבו במס במועד ההפקדה נעשית ישירות מהקופה ואין צורך להציג אישור מס בגינם מכיוון שהם מסומנים כתשלומים פטורים (קצבה מוכרת).

7. החיוב במס במועד ההפקדה לא יחול על הפקדות בקרן פנסיה ותיקה. כשיש הפקדות גם בקרן פנסיה ותיקה וגם בקופת גמל לקצבה – יש לקחת **תחילה** את ההפקדות בקרן הפנסיה הוותיקה ורק לאחר מכן את ההפקדות בקופת הגמל לקצבה באופן שתיזקף הכנסה בגובה ההפרש שבין הסכום שהופקד למרכיב הפיצויים (קרן פנסיה ותיקה + קופת גמל לקצבה) לבין הגבוה מבין סכום התקרה לבין הסכום שהופקד בקרן הפנסיה הוותיקה.

דוגמא:

שכר 50,000 ₪. הפקדות בקרן ותיקה בגין שכר של 25,000 ₪ – 1,500 ₪. הפקדות בביטוח מנהלים לקצבה בגין שכר של 25,000 – 2,083 ₪.

פתרון:

סכום התקרה – 3,458 ₪ $(41,500 * 8.33\%)$.
סך הפקדה לפיצויים – 3,583 ₪ $(1,500 + 2,083)$.
הגבוה מבין סכום התקרה / הסכום שהופקד בקרן הוותיקה – 3,458 ₪ $(3,458 < 1,500)$.
הפקדה חייבת במס – 125 ₪ $(3,583 - 3,458)$.

השלמת פיצויים

1. השלמת פיצויים לעניין דיני המס הנה השלמה לשכר אחרון מבוטח כפול הוותק.
2. השלמת פיצויים פטורה ממס מחושבת לפי שכר אחרון מבוטח עד 41,500 ₪ לחודש כפול הוותק בניכוי סכום הפיצויים הכולל שנצבר לעובד בכל קופות הגמל שלו (למעט הפיצויים שחויבו במס במועד ההפקדה) כאשר לעניין זה יש לכלול את ערך הפדיון למעסיק כפי שמופיע בטופס 161.
3. ככלל, את השלמת הפיצויים ניתן לבצע גם במהלך העבודה וגם במועד הפרישה מהמעסיק.
4. **יודגש כי מי שמעוניין לייעד את השלמת הפיצויים לרצף קצבה חייב לבצע את השלמת הפיצויים לפני מועד הפרישה ולכלול את ההשלמה שבוצעה בטופס 161 עם פרטי הקופה וקוד משלם 6.**
5. **השלמת פיצויים שלא תופקד לקופה לפני מועד הפרישה ומשכך תופיע בטופס 161 בקוד משלם 1 ניתן יהיה לייעד לרצף פיצויים בלבד. משכך, חשוב מאוד להנחות את המעסיקים בעניין זה כדי שלא ייפגעו זכויות הקצבה של העובדים.**
6. **יובהר כי מלוא השלמת הפיצויים מותרת למעסיק כהוצאה למס בשנה בה נעשתה בפועל ואין צורך לפרוס את ההוצאה על-פני 3 שנים כפי שהיה נהוג בעבר.**
7. השלמת פיצויים העולה על התקרה הפטורה ממס חייבת במס כבר במועד ההשלמה. בכל הפקדה של סכום חד-פעמי לטובת השלמת פיצויים על המעסיק לצרף דיווח לקופת הגמל בו יפורט אופן חישוב ההשלמה שבוצעה והסכום ששולם בגינו מס.
8. סכומי השלמת פיצויים שחויבו במס בשל חריגה מהתקרה הפטורה ממס ניתנים למשיכה בפטור ממס במועד הפרישה מהמעסיק (בניכוי מס בשיעור 15% על הרווח הנמינאלי שנצבר בגינם). לחילופין, פיצויים אלה מניבים קצבה מוכרת הפטורה ממס ללא תקרה החל מגיל 60.